

Sygn. akt II AKa 75/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Izabela Szumniak (spr.)

Sędziowie: SA Anna Kalbarczyk

SA Katarzyna Capałowska

Protokolant: Klaudia Kulbicka

przy udziale prokuratora Adama Karbowskiego

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2022 roku sprawy:

M. K., syna R. i J. z domu Ż., urodzonego (...) w W., oskarżonego o czyn z art. 189 § 2 k.k. i z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 lipca 2020 r. sygn. akt XVIII K 70/18

I. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w punkcie VI wyroku, w ten sposób, że zamiast błędnego zapisu „karę 300 (dwustu)”, wpisuje prawidłowo: „karę 300 (trzystu)”;

II. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w uzasadnieniu wyroku, w jego części 4 w odniesieniu do M. K., w ten sposób, że zamiast błędnego zapisu: „Na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k. połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzeczono karę łączną 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności.” wpisać prawidłowo: „Na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k. połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzeczono karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.”;

III. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok ;

IV. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za instancję odwoławczą, w tym kwotę 12400 zł. (dwanaście tysięcy czterysta złotych) tytułem opłaty.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Aa 75/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lipca 2020 r., sygnatura akt XVIII K 70/18

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<i>1.3.2. Podniesione zarzuty</i>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał postępowania dowodowego

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
	-----	-----

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzuty apelacji obrońcy	
	<p>I. Obraza przepisów postępowania mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie</p> <p>- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. (pkt.1, 4, 5, 6 apelacji)</p> <p>- art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. (pkt 2 i 3 apelacji)</p> <p>-art. 424 § 2 k.p.k. (pkt 10 apelacji)</p> <p>II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># wszystkie zarzuty niezasadne</p>

	mający wpływ na jego treść (pkt 7,8,9 apelacji)	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Nie doszło do obrazy przepisu art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. (pkt 2 i 3 apelacji) przez orzekający w niniejszej sprawie Sąd I instancji. Sąd ten podjął prawidłową decyzję o oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy w oparciu o wskazany przepis i właściwie swoje stanowisko uzasadnił. Apelacja nie zawiera żadnej, poza polemiczną argumentacji, wskazującej na konieczność przeprowadzenia wnioskowanych dowodów przez Sąd I instancji. Przedstawicielka Fundacji (...) nie była świadkiem zdarzeń objętych zarzutami i trudno dociec jak jej kompletna wiedza co do treści depozycji oskarżonych i świadków na którą powołuje się obrona, miałyby się przełożyć na rekonstrukcję przebiegu stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Działania operacyjne podejmowane na etapie postępowania przygotowawczego znalazły swój finał w zebranych w sprawie materiale dowodowym, który, prawidłowo oceniony przez Sąd meriti stał się podstawą ustaleń faktycznych i subsumpcji zachowań oskarżonych pod określone normy prawne. Nie przekonuje w tym kontekście twierdzenie apelującego, że wyjawienie taktyki operacyjnej organów ścigania miałyby umożliwić „skuteczne kwestionowanie ustaleń prokuratury w szerszym kontekście i przy użyciu dodatkowych dowodów w sprawie”.</p>		

Wyjątkowo trudno odnieść się do zarzutu sformułowanego przez obrońcę w pkt. 1 apelacji. Z jednej strony zarzuca on bowiem naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k., z drugiej strony łącząc ten pozbawiony rzetelnego uzasadnienia zarzut z ograniczeniem prawa do obrony poprzez wykluczenie możliwości aktywności procesowej oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego. Sąd apelacyjny zauważa, że decyzja o momencie w którym postępowanie przechodzi z fazy in rem do fazy in personam pozostaje póki co w rękach organów ścigania. Oczywistym jest przy tym, że poprzedzać ją musi zgromadzenie rzetelnego materiału dowodowego, który jest podstawą dla wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów. Kuriozalnym jest formułowanie zarzutu w oparciu o fakt, że wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów oskarżonemu K. nastąpiło po zweryfikowaniu depozycji B. S. za pomocą depozycji osób pokrzywdzonych działaniami oskarżonego. Niepoparte żadnymi dowodami insynuacje, że prokuratura działała w celu uniemożliwienia oskarżonemu udziału w czynnościach procesowych nie wytrzymują krytyki w świetle tego, że oskarżony, co do większości świadków, w tym osób pokrzywdzonych miał możliwość uczestniczenia w ich przesłuchaniu na rozprawach.

Nie obraził Sąd okręgowy art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. dokonując oceny zeznań przesłuchanych świadków w tym pokrzywdzonych (pkt 6 apelacji). Obrona nie wskazała na żadne konkretne błędy faktyczne lub logiczne w rozumowaniu sądu

czy niezgodność oceny z wiedzą i doświadczeniem życiowym. Nie wykazano tym samym, że niechęć zeznających pokrzywdzonych do oskarżonego doprowadziła do składania fałszywych deponycji, które sąd błędnie ocenił, nadając im walor wiarygodności. Ocena dokonana przez sąd była zdaniem sądu odwoławczego prawidłowa gdyż stanowiła wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, była zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego. Analiza zeznań pokrzywdzonych pozwala na przyjęcie, że rzetelnie, choć nie bez emocji relacjonowali przebieg zdarzeń i trudno w ich zeznaniach doszukiwać się sugerowanego przez obrońcę rewanżyzmu.

Słusznie również przyjął Sąd okręgowy ustalając przebieg stanu faktycznego, że oskarżony wraz z innymi ustalonymi osobami werbował pracowników z Ukrainy. Oczywistym jest przy tym, że przyjęcie przez sąd konstrukcji działania wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami kreuje sytuację, że działają one w ramach ustalonego podziału ról i nie jest konieczne aby to oskarżony K. osobiście podejmował działania związane z werbowaniem osób do pracy w Polsce. Fakt „przechowywania” zwerbowanych osób w hostelu przy Al. (...) oraz w innych lokalach wynika wprost z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, w tym pokrzywdzonych. W uzasadnieniu orzeczenia sąd szczegółowo odniósł się do mechanizmu uzależnienia psychicznego i fizycznego zwerbowanych osób, uniemożliwiającego im, a

przynajmniej bardzo utrudniającego wyrwanie się z miejsca, w którym się znaleźli. Sąd meriti słusznie zauważył, że oskarżony wykorzystywał przymusowe położenie osób zgłaszających się do pracy w Polsce i zmuszał do podejmowania zachowań niejednokrotnie niezgodnych z ich wolą. Tym samym zarzuty sformułowane w punkcie 4 i 5 apelacji obrońcy są całkowicie bezzasadne.

Sformułowane przez obrońcę zarzuty co do błędów w ustaleniach faktycznych (pkt 7, 8 i 9 apelacji) sprowadzają się w ocenie sądu odwoławczego do polemiki z ustaleniami sądu. Nieterminowość wypłat za wykonaną pracę wynika wprost z prawidłowo ocenionych dowodów w postaci zeznań poszczególnych świadków, którzy wskazywali, że wielokrotnie zwracali się do oskarżonego o wypłatę, która często następowała z opóźnieniem bądź wcale. Co więcej, oskarżony sam wprowadził chaos w stosunkach z pracownikami nie wskazując precyzyjnych warunków pracy i płacy i traktując kwestie wypłat zupełnie uznaniowo oraz jako element stosowanego szantażu emocjonalnego.

Wniosek

O uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu

zasadny
częściowo zasadny
niezasadne

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.

Wobec braku potwierdzenia zarzutów apelacji wnioski apelacji są niezasadne.	
---	--

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>	
	<p><i>Sprostowano oczywistą omyłkę pisarską w punkcie VI wyroku, w ten sposób, że zamiast błędnego zapisu „karę 300 (dwustu)”, wpisano prawidłowo: „karę 300 (trzystu)”. Sprostowano oczywistą omyłkę pisarską w uzasadnieniu wyroku, w jego części 4 w odniesieniu do M. K., w ten sposób, że zamiast błędnego zapisu: „Na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k. połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzeczono karę łączną 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności.” wpisano prawidłowo: „Na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 i 2 k.k. połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzeczono karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.”.</i></p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.</p>	
<p>Wskazane błędy w wyroku i uzasadnieniu były oczywistymi omyłkami pisarskimi. Odnośnie omyłki w wyroku Sąd meriti, po jej dostrzeżeniu odniósł się do okoliczności jej popełnienia w uzasadnieniu orzeczenia, a wskazana argumentacja potwierdza, że do błędu w zapisie doszło omyłkowo.</p> <p>Omyłka w uzasadnieniu dotycząca błędnego zapisu, że oskarżonemu wymierzono łączną karę 5 lat pozbawienia wolności zamiast prawidłowego 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności dostrzeżona została przez obrońcę i wskazana w punkcie 10 apelacji.</p>	

<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p><u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p><u>Całość rozstrzygnięcia sądu I instancji</u></p>	
<p>Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.</p>	
<p>Podniesione w apelacjach zarzuty nie zostały potwierdzone w postępowaniu apelacyjnym, a nadto sąd odwoławczy nie stwierdził także okoliczności prowadzących do zmiany bądź uchylecia zaskarżonego orzeczenia poza granicami środków odwoławczych.</p>	
<p><u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>Zwiążle o powodach zmiany.</p>	
<p>-----</p>	<p>-----</p>

<p><u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u></p>		
<p><u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</u></p>		
<p>-----</p>	<p>-----</p>	<p># art. 439 k.p.k. -----</p>
<p>Zwiążle o powodach uchylecia.</p>		
<p>-----</p>	<p>-----</p>	

	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		

5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
		zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za instancję odwoławczą, w tym kwotę 12400 zł. (dwanaście tysięcy czterysta złotych) tytułem opłaty.

7. PODPIS		
Izabela Szumniak Anna Kalbarczyk Katarzyna Capałowska		
1.3 Granice zaskarżenia		
Wpisać kolejny numer załącznika 1		
Podmiot wnoszący apelację	obrońca	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość rozstrzygnięcia	

<u>1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2 Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3 Granice zaskarżenia</u>	
Wpisać kolejny numer załącznika 2	
Podmiot wnoszący apelację	prokurator
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	W zakresie kary
<u>1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia</u>	

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2</u> Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych		

	przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
<i>1.4. Wnioski</i>			
#	uchylenie	#	zmiana